Donderdag 2 December 1943 — DAGBLAD — 60ste Jaargang, No. 4070

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zon. ags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
f 1.50 per maand [Aruba f 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers f 0.10.

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

Cairo-conferentie belooft ontbinding Japanse Rijk.

Roosevelt, Churchill en Tsjang Kai Sjek troffen beslissingen van verstrekkende aard.

Duitsers in aftocht langs Italië's Oostkust.

Scherp Brits protest bij Spanje ingediend.

CONFERENTIE TE CAÏRO.

John F. Chester seint uit Caïro:

Van gezaghebbende zijde wordt medegedeeld, dat Groot Britannië en de Verenigde Staten tot overeenstemming kwamen over de biezonderheden van een nieuwe invasie van Europa en misschien een aanval op de Balkan besproken hebben bij de belangrijke driemogendheden-conferentie welke te Caïro plaats vond. Voorts hebben zij samen met China beloofd de oorlog tegen Japan voort te zetten tot zijn onvoorwaardelijke overgave en ook om het gehele rijk, dat het gewonnen heeft in 50 jaren van veroveringen, te ontbinden. In Caïro is men van mening, dat grote ontwikkelingen het gevolg zullen zijn van de vijfdaagse bijeenkomst tussen Roosevelt, Churchill en Tsjang Kai Sjek. die Vrijdag naar onbekende bestemming vertrokken na beëindiging der besprekingen.

Een bericht van Reuters uit Lissabon zeide, dat zij naar Iran gingen om er Stalin te ontmoeten en Berlijn verklaarde, dat een conferentie tussen de vier mogendheden reeds gaande is te Teheran. Met betrekking tot Japan beloofden de oorlogsleiders een „onophoudelijke druk... ter zee, te land en in de lucht"; voorts verklaarden zij, dat zij Japan alles zullen ontnemen wat het gestolen heeft in vijf oorlogen sedert 1894 waardoor Japan practisch tot dezelfde territoriale status zal worden teruggebracht als voordat Commodoor Perly het Oostelijke land van de Sjoguns in 1853 opende. Slechts de thuiseilanden zullen van het gehele rijk overblijven.

Men zegt, dat beslissingen van verstrekkende aard zijn getroffen voor schitterende ontwikkelingen in Wereldoorlog II en hoewel de officiële verklaring slechts over Japan handelde twijfelde niemand eraan, dat ook de strijd in andere delen van de wereld besproken werd.

Een betrouwbare zegsman gaf te kennen — de verslaggevers geweerd bij de besprekingen die onder strenge bewaking plaats vonden — dat de Noordamerikaanse en Britse Generale Staven in de grootste bijeenkomst, welke tot nu toe plaats vond. die biezonderheden vaststelden van een nieuw offensief tegen Europa alsook biezonderheden over de ontwikkeling van de situatie in het Middellandse Zeegebied en het Midden-Oosten.

Bij een vergadering, welke niet door de Chinezen werd bijgewoond, zouden deze Generale Staven zich bezig gehouden hebben met omvangrijke argumenten en besprekingen over de Europese invasie voordat men tot overeenstemming kwam over de biezonderheden, die naar voren traden sedert de conferentie van Quebec.

Het vraagstuk van de Balkan werd ook besproken volgens mannen, die in staat zijn de biezonderheden van de bijeenkomst te kennen. Een officiële waarnemer deelde mede, dat de zaken van het Middellandse Zeegebied tot het eerste onderwerp behoorden van de grootste militaire samenkomst der gehele conferentie. Generaal Eisenhower zou deze vergadering hebben geleid en er zijn goede redenen om te geloven, dat niet alleen de huidige krijgstocht in Italië werd nagegaan, maar ook de toekomstige mogelijkheden, zoals een mogelijke Balkan-campagne waarin de Sovjet-leiders biezonder geïnteresseerd zijn (Caïro, (AP) 2.12).

DE OPMARS VAN HET 8e LEGER.

Noland Norgaard seint uit het Geallieerde Hoofdkwartier te Algiers:

Het Britse 8e leger baande zich een weg door een bittere Duitse weerstand langs de kust van de Adriatische Zee na vastberaden Duitse tegenaanvallen te hebben afgeslagen, die eens een deel der aanvallende strijdmacht afsneden. De vijandelijke verliezen namen snel toe, terwijl laagvliegende Geallieerde gevechtsbommenwerpers een pad hakten voor Mongomery's voortstormende troepen door de Duitse kazematten in stukken te slaan. Het voetvolk vaagde op methodische wijze de sterktepunten weg, die in de opmars gepasseerd en omsingeld werden.

Het hoofdkwartier van Montgomery maakte bekend, dat een scherpe vijandelijke tegenaanval tijdelijk de Britse eenheden afsneed, die de stad Mozzagrogna hadden bezet, doch de nazies werden verdreven en tot de terugtocht gedwongen. De nieuwe winsten brachten het 8e leger dichter bij Pescara, het Oostelijke eindpunt van de weg, welke dwars over het schiereiland naar Rome leidt, en binnen 27 kilometer van Chieti, hoofdstad van de Abruzzio provincie.

Het gaan zal evenwel nog moeilijk zijn voor Montgomery, niettegenstaande het feit, dat met het verlies van de Sangro-keten de vijand gedwongen is de positie te verlaten, waaraan het einde van zijn winterlinie aan de kust van de Adriatische Zee gevestigd was.

Het kustgebied ten Noorden en Westen van de Sangro-keten wordt doorsneden door talloze stroompjes en verdedigd door zorgvuldig gebouwde kazematten. De Duitsers hebben gebouwen omgezet in miniatuur-forten met vele vuurmonden en het gehele terrein is van zulk een aard, dat de taak om dieper in de vijandelijke defensies door te dringen, aan het voetvolk moet worden overgelaten. Tanks hebben in de gevechten van de laatste weken een betrekkelijk geringe rol gespeeld; het was de luchtmacht, die de grootste steun bood aan het voetvolk, aangezien de bommenwerpers soms vijandelijke sterkten bestookten slechts 500 meter vóór de aanvallende Britse troepen uit. Een officieel rapport zeide, dat de „toestand van de gevangenen, die door het 8e leger genomen werden bij het breken van de Duitse tegenaanval, verdere bewijzen leverde van het verlamende effect der bombardementen. Na het houvast op de Sangro-keten geconsolideerd te hebben, drongen de troepen op naar Lanciano waar zij in staat gesteld worden de dwarsweg achter de gehele Duitse Sangro-linie door te snijden (Geallieerd Hoofdkwartier in Algiers, (AP) 1.12).

DUITSERS IN AFTOCHT.

Het 8e leger is aan het Adriatische front doorgebroken en de Duitsers trekken zich terug. De Duitsers voeren grote versterkingen aan uit Noord-Italië om de Geallieerde opmars tegen te gaan. Vliegende Forten deden wederom een hevige aanval op de kogelkussen fabriek te Turijn. Dit is de belangrijkste kogelkussenfabriek van Hitler-Europa op twee na. (Algiers, (AP) 2.12).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NOORD-AFRIKA.

„**Te land:** Aan het front van het 8e leger kwam de verovering van de gehele Fossacesia-Romagnoli keten aan het eind van een dag van moeilijke gevechten. Krachtige vijandelijke tegenaanvallen werden alle afgeslagen met hevige verliezen voor den vijand. Meer dan duizend gevangenen werden genomen. De gevechten om Fossacesia waren vooral bitter. Onze tactische luchtmacht bood een opmerkelijke steun aan onze grondstrijdkrachten. Rocca San Giovanni is veroverd. Onze opmars duur voort.

Aan het front van het 5e leger werden twee vijandelijke tegenaanvallen afgeslagen. Onze patrouilles zijn actief langs het gehele front.

Te water: Tijdens de nacht van 29 op 30 November bestreden PT-boten van de Noordamerikaanse Marine enkele vijandelijke e-boten nabij Bastia (Corsica). Een vijandelijke e-boot werd beschadigd naar men weet; andere werden waarschijnlijk beschadigd in het korte gevecht.

In de lucht: De kogelkussenfabrieken te Turijn werden gisteren aangevallen door een grote strijdmacht van zware bommenwerpers der Noordwestelijke Afrikaanse luchtmacht, begeleid door lange afstands gevechtsvliegtuigen. Lichte bomenwerpers, gevechtsbommenwerpers en gevechtsvliegtuigen vielen vijandelijke stellingen op de grond in het gevechtsgebied en verbindingswegen in het vijandelijke achterland ana. In de nacht van 30 November op 1 December vielen lichte bommenwerpers vijandelijke verbindingswegen aan, terwijl gisteravond de rangeerterreinen van Pontassiev door nachtbommenwerpers werden aangevallen. Bij deze verrichten werden 3 vijandelijke vliegtuigen vernield" (Geallieerde Hoofdkwartier in Algiers, (AP) 2.12).

STEINHARDT SPRAK MET ROOSEVELT.

Het Turkse nieuwsblad „Aksham" deelde mede, dat Laurence Steinhardt pas teruggekeerd is uit Caïro waar hij een bespreking met Roosevelt had. De Noordamerikaanse Ambassade weigerde om commentaar te leveren, doch het is bekend, dat de Ambassadeur Dinsdagavond in Ankara teruggekeerd is na een afwezigheid van ongeveer een week. De gehele Turkse pers had berichten met betrekking tot de belangrijke conferentie, die door de leiders der Verenigde Landen wordt gehouden (Ankara, (AP) 1.12).

BERLIJN LEVERT AL COMMENTAAR.

De Duitse radio deelde mede, dat een bijeenkomst tussen Stalin, Roosevelt, Churchill en Tsjang Kai Sjek „waarschijnlijk thans plaats vindt in Teheran". De radio zeide, dat de kringen van de Wilhelmstrasse de bijeenkomst met „volledige kalmte" beschouwen en dat, in feite een zekere bevrediging gevoeld wordt in hun kringen, omdat dezelfde problemen, welke te Moskou besproken werden, thans te Teheran worden overwogen. Hun hoofdthema kan in één vraag worden samengevat: zal het mogelijk zijn de politieke en militaire strategie in het kamp der Geallieerden in overeenstemming te brengen?"

Volgens de radio zeggen de Duitse politieke kringen: „Stalin heeft een tweede front nodig, welke zijn eigen militaire positie zou verlichten. Roosevelt wenst een politiek of militair succes, dat hij kan opdissen aan zijn landgenoten als een hartversterking voor de hevige Japanse slagen in de Stille Oceaan."

De radio vervolgde: „Berlijnse kringen zijn ervan overtuigd, dat hij van Stalin weer zal eisen hem bases af te staan voor de oorlog in de Stille Oceaan; en ook is men ervan overtuigd, dat zijn verzoek niet zal worden ingewilligd" (Londen, (AP) 1.12).

DE VRIJLATING VAN MOSLEY.

De Britse Minister van Binnenlandse Veiligheid, Herbert Morrison, behaalde een overweldigende overwinning in het Lagerhuis in de quaestie betreffende de vrijlating van den fascist Mosley. Het Huis stemde met 327 stemmen tegen 62, voor de verwerping van het amendement, waarin critiek geoefend wordt op de vrijlating van den vroegeren fascistischen leider. In een scherp debat vóór de stemming gaf Morrison toe, dat hij van den vroegeren leider der zwarthemden geen belofte had gevraagd, „dat hij een zoete jongen zal zijn en zich als een goede burger zal gedragen" (Londen, (AP) 1.12).

[Van de „zware restricties" waarover bevoegde Zijde dezer dagen schreef, blijkt uit deze laatste regelen niet veel. Overigens klinkt het loslaten van fascistische landverraders ons nog altijd vreemd in de oren. — Redactie]

BRITS PROTEST BIJ SPANJE INGEDIEND.

Groot Britannië heeft een officiële verontschuldiging van Spanje gevraagd op beschuldiging, dat geuniformeerde Falangisten op 19 en 20 November het Britse Vice-Consulaat te Saragossa binnengedrongen zijn en den Vice-Consul alsook leden van zijn gezin beledigd hebben.

Naar men vermeent beschouwt het Departement van Buitenlandse Zaken te Londen het incident als ernstig en men vereist van Spanje de verzekering, dat de schuldige personen gestraft zullen worden.

De houding van Groot-Britannië ten opzichte van Spanje is reeds enige tijd steeds stroever geworden en dit laatste incident zou wel eens van grote invloed kunnen zijn op de politiek van Franco. Op 22 September jl. maakte Eden in het Lagerhuis bekend, dat Ambassadeur Hoare Franco had gewaarschuwd, dat het handhaven van de Spaanse Blauwe Divisie aan het Russisch front een ernstige hindernis was voor de ontwikkeling van hartelijke betrekkingen tussen Engeland en Spanje. Sindsdien heeft Spanje gestadiglijk zijn legioenen uit Rusland teruggetrokken (Londen, (AP) 1.12).

Het nieuws van vandaag.

Geruchten behoeven niet altijd onwaar te zijn. Dit is thans weer gebleken. Want Roosevelt, Churchill en Tsjank Kai Sjek zijn wel degelijk bijeengekomen te Caïro en hebben daar besprekingen gehouden, welke van groot belang moeten worden geacht voor de voortzetting van de oorlog en de ordening van de wereld bij de vrede.

De meest belangrijke beslissing is wel, dat het huidige Japanse Rijk zal worden ontbonden en dat alle veroveringen, die de Japanners in het Verre Oosten gemaakt hebben sedert 1894, hun zullen worden ontnomen. Van het Japanse Rijk zal dus niet meer overblijven dan de eilanden zelf.

De veroveringen, die Japan gedaan heeft sedert 1894 zijn er vele. Behalve de mandaateilanden in de Stille Oceaan, welke het kreeg na Wereldoorlog I, veroverde Japan: Formosa (1895), Kwantoeng (1905) de Zuidelijke helft van het eiland Sakhalin (1905) Korea (1910), Mantsjoerije (1932) Sjanghai (1937) Kanton (1938), Hankow (1938) de Spratley-eilanden (1939), Indo China (1941) Thailand (1941), Hongkong (1941) Brits Borneo (1942), Malakka (1942), Birma (1942) de Philipijnen (1942) en Nederlands Oost Indië (1942).

De conferentie tussen de Noordamerikaanse, Britse en Chinese leiders duurde vijf dagen en ging behalve over het Verre Oosten ook over de strijd tegen Duitsland en vazallen. Roosevelt en Churchill confereerden ook afzonderlijk.

Vrijdag vertrok het gezelschap uit Caïro, waarschijnlijk naar Teheran voor een bijeenkomst met Joseph Stalin. Spoedig worden nu de officiële verklaringen verwacht, welke alle besprekingen zullen omvatten.

Of het te wijten is aan de afwezigheid van Stalin, dat de gevechten aan het Russische front thans minder vlot gaan, weten wij niet. Maar een feit, dat de Duitsers verwoede tegenaanvallen doen, vooral in het gebied ten Westen van Kiev, waar zij belangrijke spoorlijn tussen Noord en Zuid reeds bijna weer geheel van de Russen hebben vrijgemaakt. De Sovjets vorderen evenwel nog een weinig in het gebied tussen de rivieren Sosj en Dnjepr en ook in de Dnjepr-bocht.

In Italië trekken de Duitsers zich terug voor het aanvallende 8e leger langs de Adriatische kust. Volgens de radio van Algiers hebben de nazies geen linie meer aan dit front waar zij stand zullen kunnen houden. De Britten bedreigen de weg, welke dwars over het schiereiland van Pescara naar Rome leidt. De kogelkussenfabriek te Turijn werd gisteren opnieuw aangevallen door Vliegende Forten van de Noordwestelijke Afrikaanse luchtmacht.

DE NOORDAMERIKAANSE VERLIEZEN IN DE GILBERT-EILANDEN.

De Noordamerikaanse Marine maakte bekend, dat de Noordamerikaanse strijdkrachten 3772 manschappen verloren bij de landingsoperaties op de Gilbert-eilanden.

De eerste rapporten van de Marine gaven te kennen, dat 1092 mannen werden gedood en 2680 gewond.

Op Tarawa, waar de verliezen der Noordamerikaanse mariniers het grootste waren van welke operatie ook in de Stille Oceaan, werden 1026 manschappen in de strijd gedood en 2557 gewond. Dit eerste rapport van vandaag toont aan hoe groot de Noordamerikaanse verliezen waren. Op Makin werden 65 in de strijd gedood en 121 gewond. In de verrichtingen bij Abemama werd 1 in de strijd gedood en werden 2 gewond. (Washington, (AP) 1.12).

DE STRIJD OP BOUGAINVILLE.

Fred Hampton, die zich met de Noordamerikaanse strijdkrachten op Bougainville bevindt, seint het volgende: Door een feitelijke telling van de lijken kwam men te weten, dat de Japanners 1096 aan doden verloren in een mislukte poging om de Noordamerikaanse strijdkrachten te beletten de Piva-keten op Bougainville te veroveren.

Het totale aantal Japanse doden in de strijd op Bougainville tot 26 November bedraagt 2014. De Noordamerikaanse mariniers invadeerden de Noordelijke Salomonseilanden op 1 November. In de gevechten tot 26 November verloren de Noordamerikanen 281 manschappen aan doden en 145 aan vermisten. Er is geen officiële telling van het aantal gewonden beschikbaar. Tot de Noordamerikaanse verliezen behoren een Luitenant-Kolonel en 20 andere officieren. (Met de Noordamerikaanse strijdkrachten op Bougainville, (AP) 1.12).

JAPANNERS UIT TSJANGTEH VERDREVEN.

Het Hoofdkwartier van Generaal Tsjang Kai Sjek maakte bekend, dat Noordamerikaanse en Chinese vliegtuigen een „schitterende luchtdekking" boden bij wijze van steun aan de Chinese troepen om de Japanners uit Tsjangteh, toegangspoort naar Isjangsja en het belangrijke rijstbouwland van China, te verdrijven. De Japanse strijdkrachten waren de stad Maandag binnengedrongen.

De Chinezen melden ook de herovering van Tesjan aan de verkeersweg tussen Tsjangteh en Tsjangsja in de provincie Hunan. De meeste Japanse troepen in de naburige dorpen werden opgeruimd (Tsjungking, (AP) 1.12).

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

„Tijdens de dag van 1 December overkwamen onze troepen tussen de rivieren Sosj en Dnjepr ten Noord-Westen van Gomel de vijandelijke weerstand en tegenaanvallen en leverden zij succesrijke offensieve gevechten waarbij verschillende plaatsen genomen werden.

In het gebied aan de benedenloop van de rivier de Pripet kwamen onze troepen al vechtende vooruit en veroverden zij verschillende plaatsen, waaronder Narovlya, districtscentrum van het Polessye-gebied.

In het gebied van Tsjerkassy sloegen onze troepen de tegenaanvallen van vijandelijke tanks en voetvolk af en gingen zij voort met het leveren van gevechten ter uitbreiding van hun bruggehoofd op de rechteroever van de Dnjepr. Ten Zuid-Westen van Krementsjug veroverden onze troepen als gevolg van hardnekkige gevechten de hevig versterkte vijandelijke verdedigingspunten Velikaya Strela, Malaya Strela, Leonovka, Krasny Yarma, Yultanovka en Tambovka.

In andere sectoren van het front vonden verkenningsactiviteiten en artillerie- en mortierenduels plaats. Op 30 November ontwrichtten of vernielden onze troepen aan alle fronten 49 Duitse tanks. 46 Vijandelijke vliegtuigen werden neergehaald in luchtgevechten of door het afweervuur". (Moskou, (AP) 1.12).

ROEMENEN VLUCHTEN VOOR RUSSISCHE OPMARS.

Biezonderheden omtrent massa-ontruimingen uit de Krim, Odessa en Bessarabië met het oog op de Russische opmars in het Zuiden van Rusland, werden in Istanbul gebracht door reizigers uit Roemenië. Hier volgt een overzicht van wat zij melden:

14 Treinen vertrekken dagelijks uit Odessa naar Roemenië om Roemeense burgers, archieven en voorraden weg te voeren. Hele stromen van Roemenen, die zich gevestigd hadden op de grote kleivlakten van Bessarabië, stromen dagelijks Roemenië zelf binnen. Zij drijven hun vee en karren vol huisraad voor zich uit.

Omstreeks 20 October begonnen de Roemenen hun troepen van de Krim te ontruimen. 2 Of 3 divisies werden verwijderd, doch sedert de slag om Krivoi Rog begon, hebben de Duitsers druk geoefend op de Roemenen om geen troepen meer van de Krim te halen, opdat zij de Duitse stellingen in het Noorden van het schiereiland niet verzwakken. Steeds grotere bezorgdheid ontstaat om de troepen te halen uit — wat zij beschouwen — de val van de Krim; en men vergelijkt de toestand daar met die van de Kuban waar 2 Roemeense divisies in de pan werden gehakt, omdat zij de laatste waren, die zich terugtrokken en het gewicht van de Russische aanvallen moesten dragen tijdens de gehele terugtocht. De Duitsers bezetten geen officiële posten in Roemenië. Zij verlaten zoetjesaan het land met hun gezinnen en nemen zoveel goederen mede als zij kunnen uit vrees, dat Roemenië zelf zal worden geïnvadeerd. Sommige Duitse soldaten te Odessa, die hun eenheden verloren, verkopen hun wapenen (Istanbul, (AP) 1.12).

JOEGOSLAVISCH COMMUNIQUÉ.

Als volgt luidt het communiqué, dat door Generaal Josip Broz (Tito) werd uitgegeven:

„In de Sandjak (Bosnië) vinden succesrijke offensieve operaties plaats. In het Zuid-Oosten van Slowenië veroverden eenheden van het 7e corps 12 versterkte plaatsen tussen 7 en 24 November.

De hevigste gevechten woedden nabij Rakek, Aydevc en Bela Gorah. In deze gevechten werden 1200 Duitsers gedood en meer dan 2000 gewond. 4 Mijnenwerpers. 13 machinegeweren, 360 geweren en duizend bommen werden veroverd; 3 tanks, 2 pantserwagens en enig ander materiaal werden vernield.

Het Duits garnizoen te Mokra Gora in het Noord-Westen van Serbië werd gevangen na een langdurige strijd. In Herzegowina werd een geslaagde aanval gedaan op de Serajewo-Mostar spoorlijn. Het spoorwegstation van Bradina alsook honderden meters van de spoorbaan werden vernield. Ook werden 2 locomotieven en 12 wagons vernield. Het verkeer op de Serajewo-Mostar lijn staat stil. In de Croatische provincie Zagorje (Noordwestelijk Croatië) werd een versterkte plaats veroverd; hierbij werd een hoeveelheid oorlogsmateriaal buit gemaakt. Croatische eenheden, die in de provincie Turolje (tussen Zagreb en Sisak) opereren, sneden de Zagreb-Beograd spoorlijn op verschillende plaatsen door." (Londen, (AP) 2.12).

STAAT VAN BELEG IN TRONDHEIM.

Russische berichten uit Stockholm zeiden, dat de staat van beleg is afgekondigd te Trondheim en dat vele arrestaties werden gedaan nadat het Gestapo-hoofd aldaar vermoord werd. (Londen, (AP) 2.12).

Nederland.

ONDERSCHEIDING.

Een Luitenant ter Zee 1e klasse, die alleen aangeduid wordt met de initialen T. A. V., is benoemd tot ridder in de Orde van Oranje Nassau met de Zwaarden wegens „het betonen van uitnemend initiatief, grote vaardigheid en bizondere verantwoordelijkheidszin". De onderscheidene is Commandant van een duikboot.

HERSTELCONFERENTIE TE ATLANTIC CITY.

Dinsdag hebben de regionale Europese en Aziatische commissies van de Herstelconferentie te Atlantic City haar eerste bijeenkomsten gehouden. De Aziatische commissie koos een Chinees tot haar voorzitter en een Nederlander tot haar eersten onder-voorzitter. De Europese commissie koos zich een Engelsen voorzitter.

De belangrijkste resultaten van de plenaire zittingen der conferentie, die Woensdag zijn gesloten (de conferentie is sinds Woensdag in commissie-vergaderingen gegaan) zijn de volgende:

1e. een uitvoerend orgaan tot steunverlening, dat beschikt over de nodige fondsen is thans gevormd;

2e. algemene steun van Geallieerde Volken aan de taak van directeur-generaal Herbert Lehman is thans verzekerd, hetgeen een belangrijke stap is in de richting van practische wereldsamenwerking na de oorlog;

3e. het is gebleken, dat de stem der kleinere mogendheden gelegenheid krijgt zich duidelijk te doen horen.

In Nederlandse kringen toont men zich overtuigd ervan, dat de terugkeer tot normale staathuishoudkundige verhoudingen tussen de volken na de oorlog zo min mogelijk zal worden gestoord. Over het algemeen gesproken kan men zeggen, dat de krachtsinspanning zich zal concentreren op het produceren van zoveel mogelijk voedsel op het behouden van de veestapels, op de melkproductie, op het herstel der visserij, door het verschaffen van zoveel mogelijk boten en materiaal, op het importeren van voedsel-grondstoffen, eerder dan van eindproducten; op het in eerste instantie herstellen van die industrieën, die de belangrijkste producten voor de steunverlening vervaardigen.

De Nederlandse deligatie verwacht dat zij openhartige besprekingen zal kunnen houden met de Noordamerikaanse autoriteiten ter uitwerking van verdere concrete plannen ten aanzien van Nederland en Nederlands Indië.

Zoals gezegd, is thans de plenaire zitting gesloten. Dit heeft plaats gehad met toespraken, waarin de tevredenheid met het bereikte resultaat tot uiting is gekomen. Voorzitter Lehman heeft gesproken en onze minister Piet A Kerstens sprak namens de conferentie de beste wensen uit voor den Heer Lehman bij de vervulling van zijn uiterst zware taak.

Later heeft de Heer Kersteas over de B.B.C. in het Nederlands gesproken en o.a. gezegd, dat het een grote troost was te ervaren hoezeer het Nederlandse woord in de wereld wordt geëerbiedigd.

BOMBARDEMENTEN IN OOST-INDIË.

Woensdag hebben Geallieerde bommenwerpers verschillende plaatsen op Nederlands Nieuw Guinea en op de Key-eilanden aangevallen. Grote branden werden waargenomen.

FABRIEKEN GEBOMBARDEERD.

Bommenwerpers van de Raf hebben Woensdag fabrieken in Nederland gebombardeerd; welke wordt in het communiqué niet vermeld.

VOLLEDIGE INSTEMMING.

Nederlandse regeringskringen te Londen hebben hun volledige instemming betuigd met de doeleinden, die in het communiqué van Caïro volgende op de conferentie van Roosevelt, Churchill en Tsjang Kai Sjek zijn uiteengezet.

GENERAAL-MAJOOR DIJXHOORN TERUG

Generaal Majoor A.Q.E. Dijxhoorn, de Nederlandse vertegenwoordiger ter conferentie van Geallieerde stafhoofden te Washington, is uit Londen aldaar teruggekeerd, waar hij deelgenomen heeft aan voorbereidingen voor de bevrijding van Nederland. Hij zeide: „Onze jongens in Engeland hopen onder de eersten te zijn als Nederlandse afdelingen in de Britse legers, die dan het bevrijde Vaderland zullen binnentrekken."

PRO PATRIA.

Officieel wordt medegedeeld, dat de volgende officieren en lageren-in-rang van de Koninklijke Nederlandse Marine zijn overleden: J. A. Appeldoorn, A. S. Faber; W. J. Hamers; J. A. J. Snauw; Ph. Blom (onder-luitenant, gestorven in een Duits gevangenenkamp); J. Broere (of Broeze) (kleermaker); P. T. Kent; J. Michels; A. M. ten Herkel; W. Hijkoop; Van Heugten en L. A. Hoogteiling (de laatste zes van de Marine-vliegdienst).

DE JEUGD EN DE ONDERGRONDSE BEWEGING.

Ondanks de opheffing van alle niet nationaal-socialistische jeugdorganisaties in Nederland, komen jonge mensen daar in het geheim bijeen en doen mede aan de algemene ondergrondse beweging. Zij helpen bij het verspreiden van sluikbladen en verboden boeken, die in het geheim uit de vrije wereld worden binnengesmokkeld. Een Nederlandse jeugdleider, die dezer dagen in Engeland is aangekomen, bracht de boodschap mede: „Wanneer gij Londen bereikt, vertelt dan aan de jeugd van de vrije wereld, dat wij onze strijd zullen voortzetten tot de bevrijding."

DIPHTHERIE.

Vorige week zijn in Nederland tienduizenden ingeënt tegen diphtherie. De ziekte blijft zich verder verspreiden.

DE SURINAAMSE FINANCIËN STAAN GUNSTIG.

1943 leverde een overschot van drie millioen.

Wijzigingen betreffende de suppletoire

Bij missive van 18 November jl. heeft de Gouverneur ene Nota van Wijzigingen betreffende de suppletoire begroting voor 1943 aan de Staten toegezonden.

In deze missive tekent de Gouverneur aan, dat het in zijn voornemen ligt om, indien de onderwerpelijke aanvullingsbegroting niet vóór 1 December a.s. door de Staten zou zijn afgehandeld, tot vaststelling der verschillende credieten als overschrijdingen bij eenvoudige resolutiën over te gaan.

Toelichtingen.

Sedert op 30 Juni jl. de onderwerpelijke aanvullingsbegroting bij de Staten werd ingediend, is de ontwikkeling van 's Lands Financiën in snel tempo in de richting van een zich voortzettende toeneming in omvang verder gegaan. Werd toen een eindcijfer gesteld van ongeveer ƒ 10.800.000.— in uitzicht gesteld, thans kan worden voorzien dat dit nog een 2¾ millioen hoger zal uitvallen.

Een medevallende opbrengst der inkomsten en winstbelastingen, een zich iets langer dan verwacht werd op abnormaal peil handhavend goederenverkeer en een levendig havenbedrijf, hebben tezamen met de gevolgen van grote verteringen door eigen en vreemde militairen en werklieden tot dit wel ongedachte resultaat geleid.

Verwezen wordt naar bijgevoegde herziene middelenraming. Met de ongeveer ƒ 500.000.—, welke bij de aanvankelijke opzet dezer aanvullingsbegroting met het oog op een reserve-vorming voorlopig buiten de cijfers werd gelaten, moet thans over de bestemming van een bedrag van iets meer dan 3¼ millioen een beslissing worden genomen.

Als mogelijkheden van besteding zijn aanwezig:

a. reservering voor de toekomst;

b. verhoging van de Surinaamse bijdrage in de oorlogvoering;

c. versterking van 's Lands economische positie door opvoering van voorraden en vernieuwing van materiaal dan wel door uitvoering van nieuwe werken;

d. uitzetting van het ambtelijk apparaat en verhoging van gewone uitgaven.

Met het oog op de nog steeds uiteraard zeer onzekere toekomst zal tot een besteding als bedoeld sub d in beginsel niet mogen worden overgegaan; slechts voor een in verband met de huidige omstandigheden onvermijdelijke uitzetting van uitgaven zal een crediet moeten worden toegestaan.

Van die aard zijn de verhogingen der credieten thans opgebracht voor artikel 154, den landsspoorweg betreffende; tegenover deze uitgavenvermeerdering van totaal ƒ 200.000.— staan evenwel hogere inkomsten tot een bedrag van ƒ 240.000.—

Overigens is er geen aanleiding op dit gebied verder te gaan dan reeds bij de oorspronkelijke aanvullingsbegroting is geschied. Opvoering van voorraden, enz. en tot stand brenging van nieuwe werken (kapitaalsuitgaven) kunnen voor dit jaar uiteraard nog slechts in beperkte mate geschieden; wel is het mogelijk en uit een oogpunt van solied beheer ook gewenst, om een zo groot mogelijk gedeelte van de reeds geschiede aanschaffingen waarvan de kosten over enige jaren zouden kunnen zijn verdeeld, dadelijk ten laste van 1943 te brengen.

Tot de hier besproken groep behoren de credieten thans aangevraagd voor:

kapitaalsuitgaven landsspoorweg (zijlijn voor een steenbedrijf) ad ƒ 150.000;

de verhoogde kosten van wegenaanleg ƒ 50.000;

De verhoging van de crisiscredieten van de artikelen 179 en 180 met tezamen ƒ 850.000.— voornamelijk bestemd voor de uitgaven van de Geneeskundige Dienst en van de Centrale Werkplaats op Beekhuizen, gevende met elkaar voor deze groep dus ƒ 1.050.000.—.

Nu de Surinaamse middelen een zo gunstig beeld vertonen en daartegenover de financiële positie van het Rijk steeds moeilijker wordt, is er alle aanleiding om de Surinaamse bijdrage in de kosten der oorlogvoering te vergroten. Waar de begrotingsafdeling Landsverdediging oorspronkelijk op een begrotingstotaal van rond 9 millioen gulden, met 1.5 millioen voorkwam, is het niet meer dan redelijk, wanneer die afdeling uit een totaal van ƒ 13.5 millioen thans 2 millioen krijgt toegewezen, aldus de Surinaamse bijdrage met ƒ 500.000.— verhogende. De verhoging zal worden gebracht ten gunstig der credieten voor de defensiewerken waarin Suriname dan over 1942 en 1943 tezamen rond ƒ 1.4 millioen zal hebben bijgedragen.

Na vorenstaande crediettoewijzingen blijft voor 1943 dan nog een bedrag van ƒ 1.525.000.— beschikbaar voor storting in het crisisfonds. Aangezien daarin ten laste van 1942 ƒ 475.000.— kon worden gestort, zal dit fonds, waaruit voor 1944 en later de kapitaalsuitgaven zullen kunnen geschieden, met een kapitaal van ƒ 2 millioen beginnen.

Waar daarnaast afzonderlijke reservefondsen zijn gevormd uit de opbrengst van de door het Land uitgegeven zilverbons en pasmunt, alsmede voor allen sedert 10 Mei 1940 in Nederland ontstane verplichtingen uit rente, aflossing, pensioenen, enz., kan thans worden gezegd, dat de financiële positie van Suriname zeer bevredigd is. Voorzichtigheid blijft echter geboden.

GRAPJE.

Dit is een grapje, dat in Nederland de ronde doet:

„Een Duitser ging in een klein stationnetje in Nederland even zijn handen wassen. Toen hij op het perron terug kwam, was zijn koffer verdwenen. Hij klaagde daarover tot een Nederlandsen arbeider: „Zo iets zou in Duitsland nooit gebeuren!"

„U moet eens horen wat mij is overkomen", zeide de Nederlander. „Ik stond te wachten in het station van Keulen; ik ging even mijn handen wassen. Toen ik terug kwam, was mijn koffer weg; het perron was weg; en het gehele station was weg......"

ALLEMAAL AFBRAAK.

Het schijnt, dat de Duitsers de vroegere rechtse pers in Nederland willen uitroeien. Onlangs meldden wij, dat „De (vroegere r.k.) Tijd" nog maar drie maal per week kan verschijnen. „De Standaard" (vroeger a.r.), zo vernemen wij thans, is nu een weekblad geworden. De „N.R.C." en het „Algemeen Handelsblad" (vroeger vrijzinnig) verschijnen echter nog dagelijks, zij het in zeer beperkte omvang.

STRENGER TOEZICHT OP BANKEN.

Een ganse serie decreten is door de Duitsers in Nederland uitgevaardigd, welker strekking het is, dat nog strenger toezicht wordt geoefend op de banken. Dit toezicht is in handen bij de Nederlandse Bank, die onder het nazie-bewind van Mr. M. M. Rost van Tonningen staat.

HET NEDERLANDSE VROUWENCORPS EN ZIJN TAAK.

Dezer dagen berichtten wij over de oprichting en de taak van het Nederlandse Vrouwencorps, dat thans in Engeland wordt gevormd. Thans wordt vernomen, dat dit corps ook tot taak zal krijgen de regeling van kampen, die, na de bevrijding, langs de grenzen van Nederland zullen worden opgericht voor hen, die uit alle landen van Europa zullen terugkeren en die eerst medisch zullen moeten worden onderzocht.

Verder zal dit corps de taak krijgen voormalige concentratie-kampen in vrienelijke rustoorden te veranderen voor hen, die door de ondergane ontberingen en mishandelingen niet onmiddellijk huiswaarts zullen kunnen keren. Verder zal hulp moeten worden verleend aan hen, die komen uit de, gedurende de vrijheidsstrijd, gebombardeerde steden. Want overal zal vernietiging en vernieling zijn. Er zal geen vervoermogelijkheid zijn, geen water en geen licht...... Maar onze vrouwen zullen gereed zijn!

DE WAARHEID: EEN SCHOON COMPLIMENT.

Het bekende Zwitserse blad „Der Bund" schrijft over het feit, dat er tussen vele regeringen-in-ballingschap en de ondergrondse bewegingen in hun landen scheidingen en conflicten zijn ontstaan, die zich steeds duidelijker bemerkbaar maken. Maar: „Ten aanzien van Noorwegen en Nederland is dit in genen dele het geval. Niemand hoorde ooit van enige verwijdering tussen deze beide volken en hun souvereinen en regeringen. Koningin Wilhelmina, Haar regering en het Nederlandse volk lijken dichter bij elkaar te staan dan ooit!"

VERVOLGING EN VERBEURDVERKLARING.

Gedurende het eerste halfjaar van 1943 zijn in Nederland ongeveer 75.000 vervolgingen gedaan door de voedselcontrôle-instanties; tevens zijn gedurende dit tijdperk 4.000.000 pond voedingsmiddelen en 1500 stuks vee verbeurd verklaard.

HERLEVING.

In Nederland is een wijd-verspreide beweging gaande van herleving van het Kerkelijk leven. Deze beweging wordt geleid door een speciaal daartoe — door de generale synode der Nederlands Hervormde Kerk, ingestelde Commissie. De bedoeling is tevens algemene problemen en verschillende tendenzen in een stroombed te leiden om de chaos, die daarin, door de oorlog en de bezetting, aan het ontstaan is, op te heffen. De Commissie bestaat uit dominees en leken.

BENOEMINGEN.

Benoemd zijn tot: Majoor-Commandant van het Delftse politiecorps G. P. J. Verschoor; tot inspecteurs van de prijsbeheersing: Mr. J. C. van Alphen de Veer, Mr. E. J. de Haes, Jhr. Mr. H. M. E. van den Bandeler, Mr. E. Hoenders, Mr. M. H. Tigelaar; tot burgemeester van: Vlissingen P. C. Callenfels; Wolphaartsdijk J. C. Koert; Eelde A. R. Dijkstra; Odoorn H. R. Bruining; Sleen P. ten Hoorn; Hekelingen en Spijkenisse P. J. Keijzer; Deil J. Andriesaen; Helmond Ir. H. A. Maas; Diessen J. Timmermans; den Harn E. A. van Daalen; Goedereede en Stellendam Ph. A. J. Schipper; Hilvarenbeek L. Bressers; Uden P. J. Biemans; Eysden J. P. J. H. M. Brouwers; Schoonebeek H. M. Verbeek; Hellendoorn H. C. M. Peeze; Gieten L. J. Zandt; tot wethouder van Haarlem (i.p.v. Dr. C. A. Goette) Dr. A. Hiddema; wethouder van Groningen Th. Faber; rechter te Amsterdam Mr. J. Coninck Liefsting; vice-president Rechtbank Middelburg Mr. J. H. F. Bloemers; tot brandweercommandant te Nijmegen H. Roelofsen, te Leiden; Vlaming; gewestelijk politiepresident voor Noord-Brabant en Limburg H. A. van Hilten; politiecommandant van het Gewest 's Hertogenbosch W. H. Wijnkamp, griffier kantongerecht Harderwijk Mr. M. B. Smeenk; Raadsheer Gerechtshof Arnhem Mr. S. J. Pit; vice-president rechtbank Haarlem Mr. E. J. W. Top.

KORPORAAL EN SERGEANT.

Korporaal Carmen Gobets, ex-telefoniste bij de Surinaamse Landsradiodienst is op weg naar Engeland, waar haar echtgenoot, Sergeant James Gobets, bij de Irene Brigade dient. Dit is het eerste echtpaar, dat bij de Nederlandse strijdmacht werkzaam is.

BEKENDMAKING.

GOUVERNEMENT VAN CURACAO.

UITGIFTE.

3% OBLIGATIE LEENING GROOT ƒ 1.000.000.—.

De inschrijving voor bovenstaande leening, verdeeld in een serie A van 5000 obligaties, elk van nominaal f. 100.— en in een serie B van 500 obligaties, elk van nominaal f. 1000.—, zal worden opengesteld van **10 December tot en met 15 December e. k. 4.30 uur n. m.**

DE KOERS VAN UITGIFTE IS 100%.

Prospecti en inschrijvingsbiljetten vanaf 3 December e. k. verkrijgbaar:

Op Curaçao, ten Postkantore en ten kantore van het Crisisbureau, Pietermaaiweg no. 4.

Op Aruba, ten Gezaghebberskantore, Postkantore te Oranjestad en hulppostkantoor te St. Nicolaas.

Op Bonaire, ten Gezaghebberskantore.

ARUBA

UITVOERING TEN BATE VAN „ORINOCOSLACHTOFFERS."

Onze medewerker schrijft ons:

Zaterdag, 27 November, had een welgeslaagde uitvoering plaats in het Rialto teather, ten bate van de Orinoco-slachtoffers. Het initiatief ging uit van een dames-comité, dat zich moeite noch tijd bespaard heeft om deze uitvoering tot een succesrijk einde te brengen en de eer van het welslagen komt meer in bizonder toe aan Mevrouw Carry Croes en Mevrouw Marie Lacle Arends, onderscheidenlijk Voorzitster en Vice-Voorzitster van dit comité. Deze beide dames hebben de zaak flink aangepakt en hebben met animo alle moeilijkheden weten te trotseren, hetgeen Mevrouw Annie Ernst Ecury in haar openingsrede heel duidelijk naar voren liet komen. De uitvoering zou aanvangen om twintig uur en reeds voor twintig was de ruime zaal beneden en het balcon boven overbezet, zodat men extra stoelen moest laten komen, daar de ongeveer 350 plaatsen lang niet voldoende waren om alle belangstellende bezoekers te herbergen. Om klokslag twintig uur verscheen Gezaghebber I. Wagemaker. Hij werd geleid naar een daartoe bestemde plaats in de eerste rij op het balcon. Onder de aanwezigen merkten wij op, den Heer A. Angarita, Consul van Venezuela; den heer S. N. Ecury Consul van Haiti en tevens President van het Centraal Comité Orinoco-slachtoffers; verder ds. G. E. Alers; O. A. Z. Kruk; Kapitein Th. van Erp; Landraad C. A. Eman en zo ook verscheidene Bestuursleden van het hoofdcomité.

De openingsrede werd gehouden door Mevrouw Annie Ecury in de Spaanse taal, die zij in haar macht heeft en waarin zij zich zeer mooi en duidelijk uitdrukte.

Een vrije vertaling in het Nederlands van hetgeen er gezegd werd door Mevrouw Ecury volgt hieronder:

Hoogedel Gestr. Heer Gezaghebber; Edelachtbare Heer Consul van Venezuela; waarde gasten; dames en heren:

Het is voor mij een groot genoegen, om u namens het sub-comité van het centraal comité „Orinoco-slachtoffers" een hartelijke welkomstgroet te brengen. Zonder te aarzelen heb ik het voorstel van Mevrouw Carry Croes aangenomen, om mij te belasten met het openingswoord op deze uitvoering, daar ik mijn vertrouwen gesteld heb op uw consideratie en u mijn povere woorden zeker zult vergeven en evenzo de dames van ons comité voor het weinige, dat zij u kunnen aanbieden.

De dames en meisjes, die belast zijn deze avond voor u aangenaam te maken zijn nooit op een toneel verschenen; dus beschouwt haar goede wil, die geen ander doel heeft, dan bij te dragen met haar spel, dans en voordrachten, opdat Aruba ,ons klein Aruba, door zijn medewerking moge worden aangetekend in de annalen van de historie van Venezuela, als een dankbaar volk en de heersende vriendschapsbanden nauwer moge aanhalen.

De dankbaarheid, die wij aan Venezuela verschuldigd zijn, is niet alleen om materiële redenen. Ons eiland, een klein punt in een hoek van Zuid-Amerika, geniet van de vrijheid geplant door den onsterfelijken Simon Bolivar, een nobelen heldhaftigen strijder, die zijn wapen, zijn fortuin, ja zelfs zijn eigen leven opofferde voor deze vrijheid en zijnde Venezuela de moeder van dezen nobelen figuur, beschouwen wij haar glorie en smart als de onze.

Venezuela een der rijkste landen van Amerika, heeft onze hulp niet nodig om de arme slachtoffers bij te staan, die zoveel geleden hebben tengevolge van de verschrikkelijke overstroming van de rivier de Orinoco; doch wij willen openlijk onze liefde voor haar betonen tevens gelegenheid geven aan alle inwoners van dit eiland, om meer in het algemeen een levendige manifestatie van hartelijkheid en liefde te betuigen.

Uw tegenwoordigheid hedenavond is een oprecht en duidelijk bewijs, dat u met ons wenst samen te werken om tot een gelukkig einde te brengen, een filantropisch werk, dat wij ons voorgenomen hebben, nl. het verlichten van de droeve toestand van de benadeelden tengevolge van de reeds genoemde ramp, al is het voor een zeer klein gedeelte. Aanvaardt daarom onze welgemeende dank voor uw waardevolle medewerking.

Voordat ik eindig zij het mij veroorloofd een woord van hulde te brengen aan Mevrouw Carry Croes en Mevrouw Marie Lacle Arends, onderscheidenlijk Presidente en Vice-Presidente van dit comité, voor haar onophoudelijke moeite en doorzettingsvermogen om alle hindernissen en moeilijkheden te trotseren teneinde te geraken tot het welslagen van deze uitvoering.

Zijnde wij hier verenigd met een zelfde doel, een zelfde ideaal en een enthousiasme constaterende op uw gezichten komt bij op een onweerstaanbare drang om uit volle borst te zeggen: Leve Venezuela! Leve Holland en leve Aruba!

De laatste uitroepingen werden spontaan en enthousiast herhaald door alle aanwezigen, waarna een daverend applaus volgde op de mooie redevoering van Mevrouw Annie Ecury. Vervolgens werd overgegaan om verscheidene nummers van het program af te werken, bestaande uit zang, muziek, voordrachten enz.; het program bestond uit twee gedeelten; het eerste gedeelte van zeven nummers, waarop een pauze van twintig minuten volgde en het tweede gedeelte eveneens uit 7 nummers, die alle zeer goed werden uitgevoerd.

No. 2 was een tableau vivant voorstellende hulde aan de Nederlandse vlag en Venezolaanse vlag, waarbij Mevr. Alida Lampe Nederland voorstelde en Mejuffrouw Gloria Maduro haar geboorteplaats voorstelde; dit was onder leiding van den Heer T. Pietersz.

No. 3 was een aardige voordracht van jongejuffrouw Leticia Gonzalez met pianobegeleiding van Mevrouw Alida Lampe; zowel voordracht als pianobegeleiding werden zeer goed uitgevoerd.

No. 4 was een goed uitgevoerde matrozendans door enige dames, onder leiding van Mejuffrouw Quast.

No. 5 stelde drie zogenaamde „gauchos", voor waarbij onze nieuwe Arubaanse artist Pali Lopez enige zangnummers ten beste gaf en onder daverend applaus enige tango zangnummes gaf en meer in het bizonder verdient melding „El dia que me quieras"; het langdurig handgeklap bewees dat de zangnummers erg in de smaak vielen. Wij complimenteren onze nieuwe Arubaanse „Gardel" en hopen onzen artist meermalen op het toneel te zien.

No. 6, Joropo „Alma Llanera", de typische Venezolaanse dans werd keurig uitgevoerd door een groep jonge dames en jongelingen die Alma Llanera vol pep en zwier dansten. Het werd werkelijk zeer goed uitgevoerd en het publiek verkreeg door langdurig applaus een herhaling van dit nummer.

No. 7 een piano quatre mains door Mejuffrouw Edith Abrahams en den heer Renada, die twee nummers ten beste gaven en heel goed speelden.

Hierna volgde de pauze, die velen benutten om een verversing te gebruiken; gedurende deze pauze liepen enige dames bloemen te verkopen en eveneens vlaggetjes.

Na de pauze ging het toneel weer open om No. 8 uit te voeren, voorstellende een poesie door den Venezolaansen dichter J. A. Perez-Bonalde, die zeer netjes werd voorgedragen door de jongedames Clarita Arends en Yvette Ecury.

No. 9 was een zang solo door onzen overbekenden Arubaansen artist Padu Lampe die door een ervaren Venezolaansen guitarist werd begeleid. Zowel de zang als de begeleiding was af; immers het kon niet anders, daar de naam van Padu Lampe bij voorbaat succes garandeerde.

No. 10 was een zeer aardig uitgevoerde mystieke dans nl. een Oosterse dans uitgevoerd door een uitgekozen groep jonge dames, die deze dans buitengewoon goed uitvoerden; speciaal vermelden wij Mejuffrouw Shirly Harms die uitblonk door haar lenigheid. De eer van de leiding ervan komt toe aan Mejuffrouw Cecilia Cohen die zich inspande om deze dans een groot succes te maken.

No. 11 bracht de beroemde artist Doctor Nemecek voor de piano, die twee classieke stukken meesterlijk op de piano speelde.

No. 12 bracht niemand anders dan de Europees vermaarde artiste Mevrouw Lote Sttein, dus iemand die dikwijls in het Berlijnse theater grote operas zong voor een groot uitgelezen publiek. Zij gaf enkele zangnummers ten beste onder een buitengewone goede pianobegeleiding van den Europees artist Doctor Nemecek, dat wij niet anders kunnen betitelen dan **Non plus ultra.**

No. 13 was een tableau vivant voorstellende Venezuela en Aruba.

No. 14 was het slotnummer waarbij de Venezolaanse consul aan het woord kwam om een overzicht te geven van de politieke en economische toestand van Venezuela. Hij bracht daarmede in verband de heldendaden van den groten bevrijder Simon Bolivar. Duidende op het eiland Aruba zei de Venezolaanse Consul, de heer Angarita, dat zijn eerste indruk van Aruba, toen hij hier kwam, zeer gunstig was en dat hij de mensen zeer sympathiek vond en zich zo goed als thuis gevoelde. De Consul zei tenslotte, dat hij zeer dankbaar is aan den Heer Gezaghebber voor zijn belangstelling aan de dag gelegd bij de Orinoco-ramp. Verder bracht de Consul dank aan het adres van het Orinoco comité, aan den eigenaar van het theater en aan allen die samengewerkt hebben om alles te doen slagen en hij besloot: „Ik breng hierbij officieel de dankbetuiging van de Venezolaanse Regering en van het Venezolaans Volk".

Hierna werd het Venezolaans volkslied en het Nederlands volkslied gespeeld en staande door de aanwezigen gehoord.

Hiermede kwam ten einde een welgeslaagde avond, die wij te danken hebben aan het dames-comité van de Orinoco slachtoffers en meer in het bizonder aan Mevrouw Cary Croes en Mevrouw Marie Lacle Arends.

Verloofd

A. E. Vrijburg — Süthoff

en

R. W. Winkler

30—11—1943

Openbare Verkooping.

Op Dinsdag, 7 December 1943, des voormiddags om 9 uur, zal in de groote loods op de Motetwerf ten overstaan van den notaris Mr. A. A. G. Smeets met den openbaren verkoop volgens plaatselijk gebruik worden voortgegaan van de goederen, toebehoorende aan de zich in door den vijand bezet gebied bevindende employés van de C.P.I.M. en C.S.M. Onder de te verkoopen goederen bevinden zich serviezen, tafelzilver, linnengoed, keuken, gerei, naaimachines, vloerkleden, speelgoed, boeken, eenig meubilair en allerlei verdere zaken van inboedel.

De te verkoopen goederen zijn te bezichtigen Zaterdag 4 en Maandag 6 December a.s. van 9 — 12 en van 2 — 5 uur in vermelde loods. Op de kijkdagen, zoowel als op de dagen dat geveild zal worden en de goederen kunnen worden afgehaald zullen de ferry-bootjes varende tusschen het de Ruyterplein (Willemstad) en Negropont (Emmastad) de Motetwerf aandoen.

Toegangsbewijzen tot den loods op de Motetwerf, geldig voor de kijkdagen, de dagen van veiling en afhaling worden, op vertoon van identiteitsbewijs met foto, afgegeven aan het kantoor van Militaire Havenbeveiliging (gevestigd in het voormalige kantoor van de Kamer van Koophandel) aan de Handelskade alhier.

Werknemers van de C.P.I.M. en C.S.M. gelieven zich voor toegangsbewijzen tot de Adeeling Personeel, Hoofdkantoor C.P.I.M. te wenden.

CURAÇAO

WIE IS DE GELUKKIGE?

1e prijs	2730
2e prijs	10326
3e prijs	6606
4e prijs	495

PATER GELDENS TE WILLEMSTAD.

Gisteren is hier aangekomen Majoor Pater Nicolaas Geldens S.V.D. (Pater van het Goddelijk Woord) Majoor Geldens was voorheen missionaris op Flores (N.O.I.) en is thans Vloot-aalmoezenier in New York. De vloot-almoezenier zal hier ongeveer twee weken verblijven teneinde het Zeemanswerk in ogenschouw te nemen.

NIEUWE VENOZOLAANSE CONSUL GENERAAL AANGEKOMEN.

Dr. Tomás Pacanins, die den Heer Eleazar Morrison hier komt vervangen als Consul Generaal van de Republiek Venezuela, is gisterenmorgen uit Caracas aangekomen. De Heer Pacanins heeft belangrijke posten in Venezuela bekleed.

Hij was o.a Minister van Openbare Werken en ook President van de Staat Aragua en de Staat Carabobo. Voorts heft hij de post van Consul Generaal te New York bekleed.

De Heer Pacanins is technisch ingenieur; maar of dit van invloed is geweest op zijn huidige benoeming, weten wij niet. Wij roepen hem een hartelijk welkom toe en spreken de hoop uit, dat zijn arbeid hier zegenrijke moge zijn.

ALLERLAATSTE NIEUWS.

— **Het Zweedse nieuwsblad „Allehanda" zegt in een bericht uit Ankara dat Roosevelt, Churchill en Stalin te Terbis in het Noordoostelijk deel van Iran, bijeengekomen zijn.**

— **Het Duitse communiqué** meldt, dat Russische aanvallen in de Dnjeprbocht in kracht afnemen, doch dat de gevechten in het gebied van de doorbraak ten Zuid-Westen van Krementsjug feller werden. Een Duitse tegenaanval zou een Russisch bataljon hebben opgeruimd, dat doorbraak nabij Tsjerkassy. Hevige gevechten duren voort ten Westen van Kritsjev en op de verkeersweg ten Westen van Smolensk.

—**Uit New York** wordt gemeld, dat Roosevelt, Churchill en Tsjang Kai Sjek zich bij hun besprekingen te Caïro omringd zagen door een der grootste groepen van militaire en politieke deskundigen, die ooit een dergelijke conferentie bijwoonden.

INGEZONDEN

Buiten verantwoordelijkheid der Redactie).

ALWEER: DE BUSSEN.

Mag ik, na zoveel geschrijf in uw blad over de bussen, nogmaals een plaatsje vragen?

Tot grote verwondering en teleurstelling van vele bewoners van Mundo Nobo is met een slag de route der bussen over dit gedeelte ongedaan gemaakt.

Mijnheer de Redacteur, de advertentie (die een week te laat geplaatst is) gaf als reden: „op verzoek van vele inwonenden." Gaarne zou ik antwoord hebben van de Directie der A.B.C. op de navolgende vragen:

1. Wie die vele inwonenden zijn.
2. Of die inwonende auto-bezitters zijn.
3. Hoe het mogelijk is, dat enkele inwonenden een belangrijke woonwijk kunnen duperen.
4. Of het algemeen belang moet wijken voor het belang van den enkeling.

Mijnheer de Redacteur, er gaat een Curaçaos gerucht op Mundo Nobo, dat zegt, dat er een Mevrouwtje was, dat vanwege de bussen haar middagdutje niet kon doen.

K. Kraaijeveld,
Joh. de Laetstraat 4,
Mundo Nobo.

Naschrift: Hoeveel van de buslijn via Mundo Nobo gebruik gemaakt werd, kunnen wij niet beoordelen, maar de keren, die wij zelf in de bus zaten, stapten er altijd wel mensen in of uit. Dat er veel te veel rumoer is is een feit maar het tot in het buitenland beruchte Curaçaose radio-euvel is daaraan zeker meer schuldig dan de autobussen.

Daar er weer sprake is van het bussenvraagstuk maken wij toch van de gelegenheid gebruik om te zeggen, dat de Amigoemannen de laatste weken het vervoersvraagstuk naarstiglijk hebben gadegeslagen en dat hun gebleken is, dat het A.B.C. inderdaad telkens extra bussen inlast, die niet in de officiële dienstregeling voorkomen, maar die bestemd zijn om overvolle halteplaatsen te ontlasten. Toevalligerwijze kwam eergisteren in de „Beurs- en Nieuwsberichten" een stuk voor, waaruit bleek, dat er in Februari jl. 1200 banden van maat 16 (particuliere auto's, bussen en kleine bestelwagens) zijn aangekomen. Van de 400 busjes werden er slechts 100 geholpen, omdat van de 3000 auto's ook nog ongeveer 1/6 als noodzakelijk wordt beschouwd. Van de auto's en busjes, die toen voorzien werden, staat een groot deel op blokken, omdat de nieuwe aanvoer niet toereikend is om te voorzien in de door slijtage uitvallende banden. Bovendien bleken de nieuwe banden van veel mindere qualiteit te zijn dan de vooroorlogse.

Van de banden, die laatstelijke werden ontvangen heeft men er 200 aan particulieren gegeven, 100 aan bushouders en 40 à 50 aan H-auto-chauffeurs. Er waren echter wat de busjes betreft wel 400 aanvragen.

Zoals men hieruit ziet is het probleem nijpend. In andere landen is dat ook het geval, maar dáár bestond voor de oorlog reeds een zekere orde en men vergeet, dat het Gouvernement tot voor korte tijd hier op practisch elk gebied het toelaten van wanorde als maatstaf van bestuursbeleid heeft gehuldigd. Geen wonder, dat het nu te laat is. De laatste tijd zijn tellingen gehouden, commissies ingesteld en vele andere dingen gedaan om uit de spaak gelopen boel nog wat te redden, maar het bleek al te laat. De overheidsbedrijven doen het hunne en wij hopen, dat het zal gelukken zoveel mogelijk te helpen.

De ellende zit niet alleen in de bussen. Ons is een geval bekend, dat iemand laatst een postzegel voor een brief wilde kopen en die niet kon kopen, omdat men op het postkantoor geen geld terug had. Ons is het geval bekend, dat iemand iets uit het entrepôt moest laten halen, maar dat niet kon doen, omdat er een militaire bezetting lag. Ons is het geval bekend van mensen, die niet naar het postkantoor kunnen, omdat ook daar een militaire bezetting de toegang op bepaalde tijden verspert. Men kan zijn auto's niet parkeren, omdat het militair terrein is.

Iedereen zal dit alles huldigen, zodra de militaire noodzaak daarvan in het openbaar wordt aangetoond, maar in een land van vrijheid, van democratie weigerden wij zo maar aan te nemen dat het legioen van Dauto's met dienstmeisjes e.d. alles in het landsbelang is, of dat het vorderen van een enorme hoeveelheid thee zulks is. Wij menen, dat elkeen het met ons eens zal zijn, dat de overschietende banden en auto's terstond aan de militairen moeten worden gegeven, als het landsbelang dit eiste. Méér nog: wij zouden de eersten willen zijn om onze eigen auto's e.d. den militairen cadeau te geven, zodra wij het behalen der victorie hiermede naderbij brachten. Doch het immer trieste feit, dat de militairen menen geen rekenschap te moeten afleggen van door hen genomen maatregelen, stemt wel eens pessimistisch ook al weet men, dat zij er wel redenen voor zullen hebben. Ook in het verkeersvraagstuk zou veel klaarheid komen, wanneer van alle zijden, volkomen duidelijk alles wierd gepubliceerd.

NEDERLAND.

NEDERLANDS NIEUWS.

— Prins Bernhard heeft te Londen een bezoek aan Maarschalk Smuts gebracht.

— Geallieerde bommenwerpers hebben Dinsdag een hevige aanval gedaan aan Manokwari in Nederlands Nieuw Guinea, zijn haven en zijn vliegveld.

— Vóór de aanval, die de Rafvliegtuigen Dinsdag op Solingen hebben gedaan, hebben zij vliegvelden in Nederland aangevallen, waarbij — in 5 minuten — 5 Duitse vliegtuigen op de grond werden vernield.

SURINAME WINT VAN DEMERARA.

Het Surinaamse voetbalelftal, dat Demerara bezocht, is met de Brown Betty Beker naar Suriname teruggekeerd nadat het de overwinning heeft weten te behalen in twee van de drie hoofdwedstrijden tegen het nationaal elftal van Demerara.

Gelijk wij reeds de vorige week meldden, werd de eerste hoofdwedstrijd verloren; de uitslag was toen 0—2.

In de tweede hoofdwedstrijd won Suriname met 1—0 en in de derde hoofdwedstrijd met 4—0. Na afloop van deze wedstrijd werd de beker aan den Surinaamsen aanvoerder uitgereikt door den Gouverneur van Demerara Sir Gorden Lethen.

Vóór hun vertrek uit Demerara hebben de Surinamers nog een wedstrijd — hun 9e — gespeeld tegen een krachtige ploeg van Demerara. De rollen waren hier omgekeerd; Demerara won met 3—0 hetgeen als een compensatie beschouwde voor het verlies van de beker.

DE DOMINICAANSE MIS—V. [1])

De verwantschap van de Dominicaanse Hoogmis met de Pontificale Mis.

Waarom leest de Priester sommige stukken van de Voormis in stilte aan het altaar?

De tweede oblata—bereiding is een rijk ceremoniëel op zichzelf

VAN DE ORATIE TOT HET EVANGELIE.

Na de Oratie begeeft zich de priester met zijn assistenten naar de sessiebank aan de Epistel-zijde. Over de knieën van celebrant, diaken en subdiaken spreidt de acoliet een mappula uit, een soort gremiale of schootdoek. Geruime tijd blijven zij daar verwijlen. Als dan heeft de Dominicaanse Hoogmis het voorkomen van een Pontificale dienst.

De reden waarom de priester gaat zitten na het Kyrie onder de Hoogmis.

Waarom dat zitten na het Epistel? Volgens de oude Ordines Romani van de 8e en 9e eeuw begaf zich de Paus — na bij het begin der Mis het altaar gekust te hebben — naar zijn troon en kwam hij eerst bij het Offertorium aan het altaar terug. De bisschoppen volgen heden ten dage in de Pontificale Missen bijna dezelfde gedragslijn. Nog in de achttiende eeuw bestond in de Cathedraal van Rheims en Laon dit voorschrift voor de kanunnik-missen in het koor. Als een verre naklank van dit oorspronkelijk gebruik klinkt nog het verlof, door de Dominicaanse rubriek aan den celebrant en zijn assistenten gegeven om, onmiddellijk na het Kyrie gebeden te hebben, zich naar de sessie te begeven.

Ook de gewone priesters begrepen, dat het altaar de geëigende plaats van het offer was, doch feitelijk in de Vóórmis moest uitgeschakeld worden. Zij baden dáár niet de door het koor gezongen texten, doch luisterden van hun zitplaatsen af aandachtig toe.

Langzamerhand trad hier verandering in.

Men gelieve te bedenken, dat het Missale als zodanig een schepping is van latere tijd. Eigenlijk is het een compilatie van het oude Sacramentarium, Lectionarium en Antiphonarium.

De terugwaartse inwerking van de Stille Mis op de Hoogmis.

In de eerste ontwikkelingsphase, volgend op boven beschreven toestand, begon men aan het altaar de eigenlijke priesterlijke gebeden te verrichten, welke toentertijd in een apart boek, het Sacramentarium, stonden opgetekend. Wij vermoeden, dat de stille privaat-Mis, oorspronkelijk uit de Hoogmis ontstaan, door een terugwaartse werking op deze wijze haar invloed op de Hoogmis deed gelden.

Wat nu de lezingen aangaat, deze waren niet in het Sacramentarium opgenomen; vandaar dat de celebrant na de Oratie(s) zich naar de sessie begaf om te luisteren naar hetgeen de acoliet of subdiaken en diaken uit het Lectionarium voordroegen. Tot in de 12e eeuw las de celebrant noch Epistel noch Evangelie voor zich in stilte, evenmin de op de eerste lezing volgende gezangen uit het Antiphonarium.

Na deze korte uiteenzetting kunnen wij ons verklaren, waarom de celebrant in de Middeleeuwse Mis na de Oratie(s) bij voorkeur ging zitten. Trouwens zitten is de Liturgische houding van ieder officiant, die naar een of andere lezing luistert.

Op deze eerste ontwikkelingsphase volgde een tweede, in welke tijd de celebrant niet meer naar de lezingen luisterde, doch deze met de opvolgende gezangstukken werden door hem in stilte gebeden. Voortaan moest de priester niet alleen de voor hem geëigende texten uit het Sacramentarium lezen, doch ook die, welke voor andere bestemd waren en in het Lectionarium en Antiphonarium opgetekend stonden. De stille Mis was op deze wijze geheel gereflecteerd in de Hoogmis.

Een practische reden waarom de celebrant in stilte nogeens bidt wat hij luide moest kunnen horen.

Hoe deze verandering te verklaren? Vooreerst bevonden zich de lectoria of ambones, vanwaar de texten werden voorgedragen, soms te ver van den celebrant, zodat deze niet tot den priester doordrongen. Vervolgens begon de particuliere devotie zich daning te doen gelden. In plaats van naar de officiële pericopen en zangstukken te luisteren, las men de Liturgische text voor zich zelf in tamelijk vlug tempo af en besteedde de nog resterende tijd vóór het Evangelie aan het prevelen van allerlei private gebeden en gelijke formulieren. Van deze laatste bezitten wij in de Liturgische bronnen nog een statige rij, Apologiae of Confessiones of Praeparationes ad Missam genaamd.

De practische Romeinse Mis.

Na deze radicale verandering ware het logisch geweest na de Oratie(s) de sessie te laten vervallen. Immers zowel Liturgische text als private gebeden kon de priester gemakkelijk aan het altaar lezen. De Romeinse ritus heeft ten slotte deze gevolgtrekking aanvaard. Doch vele Middeleeuwse Ordines, waaronder ook die der Dominicanen, voelden voor deze regeling weinig, evenmin als de Karthuizers, Cisterciënsers, Carmelieten en Norbertijnen; verder in Cluny, Monte-Cassino, Bursfeld enz.

De reden moet wel de volgende geweest zijn. Vooreerst stelde de natuur enigermate haar eisen. De lezingen waren vaak lang en in het oude Frankrijk droeg men somwijlen een dubbele Epistel-pericope voor, éne uit de Boeken der Profeten en éne uit de Brieven der Apostelen. Vervolgens waren Responsorium of Graduale, Tractus en Alleluia meestal zeer rijk aan lange neumen. De Sequenties, vroeger voor elk feest verordend, kwamen ook al het program verzwaren. En nu spreken wij nog niet eens van de Gallicaanse Laudes, op sommige hoge feestdagen pompeus voorgedragen. Wij kunnen begrijpen, dat de celebrant onder het zingen van deze lange rij texten liever op de sessie zat dan aan het altaar stond.

Alweer „c'est un spectacle".

Voeg daarbij de ingeboren zin voor een schouwspel, waarover wij boven als over een karakteristieke eigenschap der Gallicaanse en Romano-Franse Kerk spraken, en gij zult begrijpen, dat men in Frankrijk niet gaarne een ceremonie liet varen, die ook der gewone Hoogmis een weinig de allures van een Pontificale Dienst gaf.

Particuliere devoties vulden de overschietende tijd, toen de celebrant in stilte ging lezen.

Uit het voorafgaande blijkt duidelijk, welke grote afstand er lag tussen de Oratie(s) en de plechtige voordracht van het Evangelie. Die aanmerkelijk lange spanne tijds vulde men vooreerst, gelijk wij boven zagen, door het lezen van alle voorgeschreven texten, het Evangelie incluis. Daarna kwamen de devotie-gebeden aan de beurt. Niet allen evenwel voelden zich daartoe getrokken. De ongeduldige en heetgebakerde celebranten begaven zich weleens naar de sacristie, ontdeden zich van hun Misgewaden en lieten een ander priester het Heilige Offer voltrekken. De diaken las gedurende die tijd soms in Misboek of Lectionarium om het Evangelie voor te bereiden. Men zag ook diaken en subdiaken naar de zangers zich begeven, om deze een handje te helpen. Bijna algemeen was de gewoonte verspreid, dat diaken en subdiaken naar de credens-tafel, ook wel ministerium of altare propositionis genaamd, gingen om aldaar de kelk te bereiden.

Over de desbetreffende gebruiken der Karthuizers hebben wij boven gesproken. Bij de Cisterciënsers Oblatabereiding aan de credens, na de gebeden aan de voet van het altaar, door diaken en subdiaken. Ongeveer hetzelfde bij de Witheren. De Carmelieten volgen de ritus der Dominicanen.

Verschillende oplossingen in verschillende riten.

Uit bovenstaande blijkt, dat er geen overdrijving schuilt in onze bewering: er was in die Liturgische wereld op genoemd punt van eenheid geen sprake, één lijn werd niet getrokken, ieder ging zijns weegs.

Bij de Dominicanen kwam een schouwspel het hiaat vullen.

Hoe heeft nu de Dominicaanse ritus dat hiaat, als wij het zó noemen mogen, aangevuld?

Het antwoord luidt: hij heeft in de bijkans chaotische verwarring een ceremonieel gebracht, alleszins schoon en luisterrijk.

Na de Oratie(s) bidt de priester op de sessie geen particuliere devotie-gebeden, doch de Liturgische texten van Lectionarium en Antiphonarium. Voorzeker ware het beter geweest, indien hij aandachtig de gezongen texten gevolgd hadde. Doch ten tijde der samenstelling van de Dominicaanse ritus was de ontwikkeling der Liturgie reeds zóver voortgeschreden, dat de praxis der stille Mis, in de Hoogmis binnengedrongen, dit bidden voor zich van den priester **eiste.**

De tweede oblata-bereiding.

Nadat de celebrant gezeten is, begeeft zich de diaken naar het altaar, wast zijn handen en spreidt het corporale over het altaar uit.

Het wassen der handen door diaken en subdiaken onder de Vóórmis vóór de aanraking der Oblata of gewijde vaten en na de Communie van den priester, is een in de Romano-Franse Cathedraal veelal voorkomend gebruik.

Nadat de priester op zijn sessiebank het Evangelie in stilte gelezen heeft, verwijdert de subdiaken zich naar het altaar en — na het Missale naar de Evangelie-zijde gedragen te hebben — wast hij eveneens zijn handen, bekleedt zich met het schoudervelum en hult daaronder kelk met pateen en hostie, waarna hij eerbiedig den priester op de sessie nadert. Daar ter plaatse bereidt men gezamenlijk de Oblata. Na afloop ervan brengt de subdiaken deze naar het altaar terug, de Heilige Gaven wederom onder het schoudervelum verhullend.

Deze schikking biedt vele voordelen. Vooreerst wordt de processie, onder het Gloria begonnen, later door den subdiaken voltrokken in zijn gang van altaar naar sessie en omgekeerd. Er komt op deze wijze een eenheid in dit offerritueel. Deze eenheid wordt nog hierdoor versterkt, dat niet diaken en subdiaken, gelijk dit elders gebeurt, in een onder-onsje aan de credens-tafel de Oblata-bereiding voltrekken, doch allen: priester, diaken en subdiaken er deel aan nemen. Logisch is ook, dat de Oblata niet op het altaar gereed gemaakt worden. Van oudsher af bereidde men ter zijde het offervlees en eerst na deze behandeling bracht men het naar het altaar om het daar te verbranden.

Verder heeft men — zoveel als de min of meer met de Vóórmis strijdende Oblata-bereiding het toeliet — een natuurlijke opvolging bewaard. De priester bidt tot en met het Evangelie in stilte al de formules van de dagMis en maakt daarna de Oblata gereed.

Tenslotte houdt bovengenoemde schikking ook nog rekening met de oude Gallicaanse belustheid op een schouwspel. Dat heen en weer trekken van altaar naar sessie en omgekeerd door diaken en subdiaken, dat gemeenschappelijk gereedmaken der Oblata, die langdurige sessie; al deze elementen brengen iets dramatisch in de Vóórmis en maken van haar, wat Leclercq noemde „un spectacle". Zoals wij boven reeds opmerken, bleef men der oud-Gallicaanse overlevering oók getrouw door niet op het altaar doch terzijde de offergaven klaar te maken.

[1]) Voor wie de reeks vergaren: het nummer van eergisteren was fout; gisteren was IV.